

Érettségi témakörök a 12. d osztály számára magyar nyelv és irodalomból (2024)

Összeállította: Ujlaki Tibor szaktanár

Irodalom:

1. TÉMAKÖR: ÉLETMŰVEK

1. Korszakváltás Ady Endre költészetében: értékőrzés és értékkeresés új változatai, témái, műfajai
2. A lélektani Arany János balladaköltészete: a nagykőrösi és a kései (Őszikék) korszak balladatípusai, főbb témái, szerkezeti sajátosságai
3. Az önértelmezés és az írástudó erkölcsi felelősségének, a költőszerep kérdései Babits lírájában
4. A magyar lektúr mestere? A magyarság sorskérdései Herczeg Ferenc Az élet kapuja című regényében.
5. Realista ábrázolásmód és romantikus teljességelv Jókai Mór Az arany ember című regényében
6. József Attila kései költészetének poétikája és világszemlélete
7. Kosztolányi Dezső Édes Anna című regényének lehetséges olvasatai: társadalmi-politikai satíra és/vagy lélektani regény?
8. Az elbeszélésmód sajátosságai és kötetkompozíció Mikszáth Kálmán A jó palócok című művében
9. A népiesség költői programja Petőfi Sándor első korszakában (1842-1844)
10. Leszámolás a felvilágosodás illúzióival: a romantikus világlátás és képalkotás Vörösmarty Mihály kései lírájában

2. TÉMAKÖR: SZERZŐK, MŰVEK A RÉGI MAGYAR IRODALOMBÓL

11. A reneszánsz világgép megjelenítése, formai és tematikai változatosság Balassi Bálint költészetében

3. TÉMAKÖR: PORTRÉK, METSZETEK, LÁTÁSMÓDOK A 19-20. SZÁZADI MAGYAR IRODALOMBÓL

12. Az elbeszélésmód megújítása és a társadalomábrázolás újszerűsége Móricz Zsigmond kisepikájában
13. Antik hagyomány és modern világtapasztalat Radnóti Miklós eclogáinak világgépe, műfaji kérdései és főbb motívumai

4. TÉMAKÖR: METSZETEK A 20. SZÁZADI DÉLVIDÉKI, ERDÉLYI, FELVIDÉKI ÉS KÁRPÁTALJAI IRODALOMBÓL

14. A kisebbségi lét sorskérdéseinek megjelenítése Kányádi Sándor lírájában

5. TÉMAKÖR: MŰVEK A KORTÁRS MAGYAR IRODALOMBÓL

15. Választható egy mű bemutatása: a) Tóth Benedek Holtverseny című művének regényvilága, főbb motívumai, a narráció jellegzetességei VAGY: Dragomán György A fehér király című regényének társadalomábrázolása, a regény szerkezeti és narrációs jellemzői, főbb motívumai.

6. TÉMAKÖR: MŰVEK A VILÁGIRODALOMBÓL

16. A közöny mint etikai magatartás és az idegentapasztalat Albert Camus Az idegen (Közöny) című kisregényében

17. Bulgakov A Mester és Margarita című regényének viszonya az irodalmi hagyományhoz, a regény szerkezete és etikai dilemmái

7. TÉMAKÖR: SZÍNHÁZ ÉS DRÁMA

18. Tragédia vagy vígjáték? A hatalom természetrajza és megjelenítésének dramaturgiája Molière Tartuffe című drámájában

19. Madách Imre Az ember tragédiájának műfaji jellemzői, a Tragédia szerkezete és főbb kérdései

8. TÉMAKÖR: AZ IRODALOM HATÁRTERÜLETEI VAGY REGIONÁLIS IRODALOM

20. Kertész Imre Sorstalanság című művének filmadaptációja: a regény filmre vitelének problémái

Magyar nyelv

1. TÉMAKÖR: KOMMUNIKÁCIÓ

1. A kommunikációs folyamat tényezőinek és funkciójának összefüggései
2. Az emberi kommunikáció nem nyelvi jelei és kifejezőeszközei
3. Tény és vélemény: a tájékoztatás és véleményközlés műfajai, szerepe a tömegkommunikációban

2. TÉMAKÖR: A MAGYAR NYELV TÖRTÉNETE

4. A nyelvrokonság elméletei, a magyar nyelv rokonságának bizonyítékai
5. A nyelvtörténet forrásai, a nyelvemlékek típusai, a Halotti Beszéd és Könyörgés nyelvtörténeti szempontú bemutatása
6. A magyar nyelvújítás sajátosságai és jelentősége

3. TÉMAKÖR: EMBER ÉS NYELVHASZNÁLAT

7. A jelek típusai. Jelek és jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben
8. Anyanyelvünk rétegződése: a köznyelvi változatok, csoportnyelvek és rétegnyelvek

4. TÉMAKÖR: A NYELVI RENDSZER

9. A nyelv mint jelrendszer, a nyelvi szintek
10. A morfémák szerepe a szóalak felépítésében. Szabad és kötött morfémák
11. A magyar nyelv szófaji rendszere: az alapszófajok, a viszonyszók és a mondatszók
12. A mondatrészek: az egyszerű mondatok szintagmatikus szerkezete

5. TÉMAKÖR: A SZÖVEG

13. A szöveg fogalma, jellemzői. A szövegösszefüggés és a beszédhelyzet
14. A továbbtanuláshoz, illetve a munka világában szükséges szövegtípusok formai és stiláris jellemzői

6. TÉMAKÖR: A RETORIKA ALAPJAI

15. Az érvelő beszéd felépítése – a szóbeli beszéd megszerkesztése és előadása
16. Az érvelés alapegysége, az érvek felépítése. A különböző érvtípusok meggyőzőereje

7. TÉMAKÖR: STÍLUS ÉS JELENTÉS

17. A hangalak és jelentés kapcsolata, típusaik és stílusértékük
18. Szóképek a köznyelvi és szépirodalmi szövegekben
19. A tudományos és szakmai stílus jellemzői

8. TÉMAKÖR: DIGITÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ

20. Az internetes adatkeresés. A különböző forrásokból származó adatok megbízhatóságának és használhatóságának kérdései.